

Årsredovisning 2020

Konsumentkooperationens
pensionsstiftelse

Org nr 802001-8423

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	3
Finansiella rapporter	
Resultaträkning	8
Balansräkning	9
Rapport över förändring i eget kapital	10
Noter	
Not 1. Redovisnings- och värderingsprinciper	11
Not 2. Resultat från värdepapper och fordringar	12
Not 3. Förvaltningskostnader	12
Not 4. Skatt	13
Not 5. Aktier och andelar i koncernföretag	13
Not 6. Aktier och andelar i intresseföretag	13
Not 7. Andra långfristiga värdepappersinnehav	14
Not 8. Lån till koncernföretag	14
Not 9. Lån till intresseföretag	14
Not 10. Redovisat värde per kategori av finansiella instrument	15
Not 11. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15
Not 12. Skulder till kreditinstitut	15
Not 13. Övriga skulder	15
Not 14. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	16
Not 15. Ställda säkerheter	16
Not 16. Eventualförpliktelser	16
Not 17. Anställda och personalkostnader	16
Not 18. Avstämning av totalavkastningstabell	17
Not 19. Händelser efter balansdagen	18
Årsredovisningens undertecknande	19
Revisionsberättelse	20

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Konsumentkooperationens pensionsstiftelse (Pensionsstiftelsen) med organisationsnummer 802001-8423, avger härmed årsredovisning för år 2020, Pensionsstiftelsens sjuttioåttonde verksamhetsår. Pensionsstiftelsen har sitt säte i Stockholm.

Ändamål

Pensionsstiftelsen är en gemensam pensionsstiftelse för kooperativa och folkrörelseägda företag och organisationer.

Pensionsstiftelsens ändamål är att trygga utfästelser om pension, som arbetsgivarna på grund av föreskrift i allmän pensionsplan eller på annat sätt lämnat till sina anställda. Varje arbetsgivare har en egen pensionsfond som utgör arbetsgivarens andel av Pensionsstiftelsens totala förmögenhet.

Tillsynsmyndigheter för Pensionsstiftelsen är Länsstyrelsen i Stockholms län och Finansinspektionen. Verksamheten bedrivs med tillämpning av lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. Vid utgången av år 2020 fanns 311 pensionsfonder (fack) med saldon i Pensionsstiftelsen, fördelade på 241 arbetsgivare. Antalet destinatärer uppgick till 71 297.

Styrelse och ledning

Styrelse

Styrelsen består av tio ledamöter och sex suppleanter. Två ledamöter och en suppleant utses av Kooperativa Förbundet, två ledamöter och en suppleant utses av Fremia ideell förening (tidigare Arbetsgivarföreningen KFO), en ledamot och en suppleant utses av Arbetarrörelsens förhandlingsorganisation (AFO), två ledamöter och en suppleant utses av Landsorganisationen i Sverige (LO), två ledamöter och en suppleant utses av Förhandlings- och samverkansrådet PTK och en ledamot och en suppleant utses av Forena. Val sker för en tid av ett år. Styrelsen utser inom sig ordförande och vice ordförande samt tillsätter verkställande direktör.

Sedan det konstituerande styrelsesammanträdet den 9 juni 2020 har styrelsen haft följande sammansättning.

Ledamöter

Utsedda av arbetsgivarna

Manfred Krieger, KF (ordförande)
Pernilla Glad, KF
Fredrik Mandelin, Fremia
Robert Söderhjelm, Fremia
Per-Håkan Waern, AFO

Utsedda av arbetstagarna

Dan Wallberg, PTK (vice ordförande)
Erika Ejderhamn Roupé, PTK
Tommy Andersson, LO
Stina Josefsson, LO
Anders Johansson, Forena

Suppleanter

Utsedda av arbetsgivarna

Lena Sandqvist, KF
Jesper Neuhaus, Fremia
Stefan Hansson, AFO

Utsedda av arbetstagarna

Linda Larsson, LO
Camilla Brown, PTK
Annell Ersson, Forena

Verkställande direktör

Vd svarar för den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. En skriftlig instruktion som styrelsen fastställer reglerar det ansvar och de befogenheter som gäller för vd. Katrin Röcklinger är Pensionsstiftelsens vd.

Väsentliga händelser

År 2020 har på många sätt präglats av coronapandemin. Pensionsstiftelsen har haft stort fokus på att säkerställa kontinuiteten i den egna och den utlagda verksamheten, att följa marknadsutvecklingen och vidta lämpliga åtgärder samt att ge information och stöd till de arbetsgivare som är anslutna till pensionsstiftelsen.

Övergången till en förvaltningsportfölj för samtliga placerings-tillgångar som genomfördes i samband med årsavräkningen i december 2019 har bidragit till en mer effektiv och flexibel kapitalförvaltning. Under år 2020 har Pensionsstiftelsen investerat i s.k. specialplaceringar, d.v.s. placeringar som inte är hänförliga till räntebärande placeringar, aktier eller fastigheter. Pensionsstiftelsen har investerat 50 miljoner kronor i SEB Impact Opportunity Fund. Fonden är en mikrofinansieringsfond som lånar ut kapital på marknadsmässiga villkor samtidigt som nytta görs genom utlåning till individer och företag som står utanför de traditionella banksystemen. Lånen möjliggör investeringar som bidrar till ökat ekonomiskt välbefinnande i utvecklingsländer. Vidare har Pensionsstiftelsen beslutat att investera 250 miljoner kronor i fastighetskreditfonden Brunswick Real Estate Capital (BREC III), en fond med inriktning mot kommersiella fastigheter i Sverige med tydliga hållbarhetsmål.

Pensionsstiftelsen har under året även investerat 400 miljoner kronor i fonden Swedbank Robur Access Edge Emerging Markets. Fondens målsättning är att ge hållbar exponering mot tillväxtmarknader.

Koncernstruktur

Pensionsstiftelsen äger Konsumentkooperationens pensionsstiftelse Fastighet Stockholm AB som genom dotterbolag äger tre bostadsfastigheter i Stockholms län. Pensionsstiftelsen äger även 28,9 procent i Gyllenforsen Fastigheter KB och 50 procent i Gyllenforsen Förvaltning AB.

Koncernredovisning upprättas inte med stöd av 7 kap 3 § ÅRL.

Ekonomisk översikt

Pensionsstiftelsens intäkter utgörs av avkastningen på placerings-tillgångarna. Kostnaderna består av förvaltningskostnader och avkastningsskatt.

Flerårsöversikt eget kapital

Tkr	2020	2019	2018	2017
Årets resultat	949 710	2 609 222	63 516	946 166
Utfbetalda pensioner	-1 058 147	-1 056 523	-1 040 906	-1 013 216
Gottgörelse	-396 274	-113 051	-33 175	-31 059
Avsättningar	310 034	203 579	481 647	342 766

Kapitalförvaltning

Pensionsstiftelsens tillgångar ska enligt lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m. ("tryggandelagen") placeras på ett sådant sätt att lämplig riskspridning uppnås. Vidare ska tillgångarna placeras på det sätt som bäst gagnar dem som omfattas av stiftelsens ändamål och också i övrigt på ett aktsamt sätt. Pensionsstiftelsens tillgångar ska till övervägande del placeras på reglerade marknader. Placeringar i finansiella instrument och andra tillgångar som inte är föremål för handel på en reglerad marknad, en MTF-plattform eller en OTF-plattform ska hållas på aktsamma nivåer. Pensionsstiftelsen får beakta miljöfaktorer, sociala faktorer och företagsstyrningsfaktorer (hållbarhetsfaktorer) i sina placeringsbeslut.

Styrelsen har fastställt placeringsriktlinjer som styr Pensionsstiftelsens kapitalförvaltningsverksamhet. Placeringsriktlinjerna anger syftet med och målet för förvaltningen av tillgångarna, beskriver hur tillgångarna ska förvaltas för att målet ska uppnås samt anger riktlinjer för riskhantering och rapportering. I riktlinjerna anges bland annat vilka placeringar och placeringsmarknader som är tillåtna. Riktlinjerna ger också ett ramverk för fördelningen mellan tillgångsslag och marknader för förvaltningsportföljen. Placeringar i aktier och räntebärande tillgångar följs regelbundet upp och utvärderas mot referensindex fastställda av verkställande direktören.

Pensionsstiftelsens tillgångar förvaltas av Pensionsstiftelsens kapitalförvaltning. Kapitalförvaltningen ansvarar för all riskstyrning, uppföljning och rapportering av samtliga placeringstillgångar, inklusive utlagda förvaltningsuppdrag.

Löpande förvaltning av aktier och räntebärande tillgångar är utlagt till Swedbank Robur Fonder AB och Swedbank Robur AB, som också ansvarar för en väsentlig del av värdepappersadministration avseende aktier och räntebärande tillgångar. JP Morgan hanterar mottagna och avgivna säkerheter för derivat.

Pensionsstiftelsens tillgångar förvaltas utifrån ett ansvarsfullt perspektiv. Det innebär bl.a. att samtliga tillgångar omfattas av placeringskriterier avseende klimat och miljö, mänskliga rättigheter och anti-korruption. Investeringar görs i allt större utsträckning i verksamheter som Pensionsstiftelsen bedömer bidrar till en hållbar utveckling. Ett exempel på detta är gröna obligationer, vilka utgör drygt 11 % av de räntebärande tillgångarna. Gröna obligationer är räntebärande värdepapper där upplånade medel används till miljö- och klimatrelaterade investeringsprojekt. Vidare bedriver Pensionsstiftelsen tillsammans med andra investerare arbete med att påverka de företag Pensionsstiftelsen investerar i att bedriva en mer hållbar verksamhet.

Marknadsvärdet för Pensionsstiftelsens tillgångar uppgick per 31 december 2020 till 26 496 (26 602) miljoner kronor fördelat på nedanstående tillgångar. Totalavkastningen var 1 068 (2 752) miljoner kr.

Mkr	2020-12-31	2019-12-31
Räntebärande placeringar	13 545	14 178
Aktier	9 358	8 951
Fastigheter	3 635	3 504
Specialplaceringar	90	0
Marknadsvärde placeringstillgångar (enligt totalavkastningstabeller)	26 628	26 632
Likvida medel	92	50
Nettfordringar/skulder	-224	-81
Summa	26 496	26 602

Under 2020 uppgick kostnaderna för kapitalförvaltningen till 19,8 (20,8) miljoner kronor eller 0,07 (0,08) procent av det genomsnittligt förvaltade kapitalet i Pensionsstiftelsen. I kostnaderna för kapitalförvaltningen 2019 ingår 1,6 miljoner kronor som avser 2018 års kostnader. Omräknat skulle det innebära att kostnaderna för kapitalförvaltningen under 2019 uppgick till 19,2 miljoner eller 0,08 procent av det genomsnittligt förvaltade kapitalet i Pensionsstiftelsen.

Marknadsutveckling

Efter att coronapandemin brutit ut var rörelserna i räntemarknaden stora och den svenska 10-åriga statsobligationsräntan sjönk ner till den nya bottennoteringen, minus 0,5 procent. För att stötta återhämtningen, säkerställa finansiell stabilitet och marknadernas funktions-sätt utlovade centralbanker omfattande stödköp av obligationer. Regeringar världen över vidtog också mycket omfattande stödåtgärder. Krispaket på runt 20 procent av global BNP stärkte sjuk- och hälsovården och skapade livlinor för företag och hushåll. De kraftiga finans- och penningpolitiska stimulanserna, och makrostatistik som överlag kom in starkare än vad prognoser pekade på, skapade förväntningar om stigande inflation och ett tryck uppåt på räntor. Ser vi utvecklingen för den svenska 10-åriga statsobligationsräntan under året som helhet så stängde den på 0,0 procent, vilket innebar en nedgång på 0,2 procentenheter.

Även på valutamarknaden var rörelserna stora. I samband med nedstängningarna av samhällen och efterföljande stopp i den ekonomiska aktiviteten, samt osäkerheten kring stimulansåtgärdernas effektivitet riktade investerare in sig på den amerikanska dollarn, vilken är den största och mest likvida reservvalutan. I mars steg den amerikanska dollarn till den högsta nivån på 3 år och med mer än 10 procent mot den svenska kronan. I takt med att efterfrågan på mer riskfyllda tillgångar därefter ökade tappade den amerikanska dollarn hela uppgången mot den svenska kronan. Den svenska kronan fick också stöd av att Riksbanken behöll styrräntan oförändrad. När det under hösten visade sig att Sverige klarat sig bättre än andra länder tillväxtmässigt, fortsatte den svenska kronan att stärkas. Sammantaget stärktes den svenska kronan med 12 procent mot den amerikanska dollarn och med 4 procent mot euron under 2020.

År 2020 visade sig bli det mest turbulenta året på aktiemarknaden sedan finanskrisen 2008. Snabba och kraftiga kursrörelser blev vardagsmat under slutet av det första kvartalet. Aktiemarknaden noterade en historiskt snabb nedgång samtidigt som det amerikanska s.k "skräckindexet" VIX, som mäter osäkerheten på den amerikanska aktiemarknaden, noterade en ny högsta nivå. Som mest föll den globala aktiemarknaden nästan 35 procent från toppnivån i februari till bottennoteringen i slutet av mars.

Centralbankernas och regeringarnas massiva stödåtgärder bidrog starkt till att aktiemarknaden vände upp under våren och när rapporterna visade att företagen hanterade krisen överraskande bra, inte minst tack vare en god kostnadskontroll, återvände investerarnas riskaptit. I slutet av sommaren hade aktiemarknaden hämtat igen hela börsfallet.

När coronapandemin tog fart igen under hösten, med nya restriktioner och nedstängningar av samhällen som följd, blev det återigen oroligt på marknaden. Detta påverkade inte minst de amerikanska teknikbolagen, vars aktiekurser hade stigit kraftigt under sommaren. Oron blev dock kortvarig då resultaten från läkemedelsbolagens vaccintester överraskade positivt, med snabbare leverans av vaccin än förväntat

som följd. Utgången i det amerikanska valet togs också emot väl av investerarkollektivet. Under året som helhet gav den globala aktiemarknaden en avkastning på ca 13 procent (i lokal valuta) medan den svenska börsen gick upp med 10 procent (OMXS60). Den starkare svenska kronan bidrog dock till att avkastningen på utländska aktier i svenska kronor endast uppgick till 2 procent.

Börsuppgången drevs framförallt av IT-relaterade bolag medan branscher som energi och finans hade det betydligt tyngre. Det syns också på regionnivå där vi hittar USA och tillväxtmarknader i topp, medan europeiska aktier halkat efter. Även under 2020 år hade bolag med en stark hållbarhetsprofil en god utveckling och bidrog med god avkastning. Detta visade sig inte minst i den utländska aktieportföljen som gick starkt jämfört med referensindex även detta år.

Den kraftiga turbulensen på marknaden skapade goda möjligheter att göra aktiva allokeringar då marknaden tendens att överreagera är stor. Våra verktyg för den taktiska allokeringen fungerade väl under denna period.

Coronapandemin hade stor påverkan på fastighetsbranschen under året. Detta gäller främst de lokalfastigheter där hyresgästernas verksamheter påverkades, såsom hotell- och restaurangverksamhet. Sammantaget har de finansiella effekterna för fastighetsbeståndet varit förhållandevis små, mycket tack vare att fastighetsbeståndet har en begränsad exponering mot de mest utsatta branscherna. Efterfrågan på kontor finns kvar, uthyrningstakten och nivån på erhållna hyror är bra, även om hyresmarknaden kännetecknas av tveksamhet och en osäkerhet om hur företagets framtida behov av kontor ser ut.

Aktiviteten på fastighetsmarknaden avstannade tvärt under våren, men därefter har transaktionsvolymerna kommit tillbaka. Fastigheter är fortsatt ett mycket eftertraktat tillgångsslag och priserna på fastigheter har snarare gått upp än ner under året.

Avkastning

Den totala avkastningen i Pensionsstiftelsen år 2020 uppgick till 4,2 procent, motsvarande 1 068 miljoner kronor. Under de senaste fem åren har avkastningen i genomsnitt varit 5,5 procent per år och under de senaste 15 åren 5,5 procent per år.

Den beslutade risknivån återspeglas i den strategiska tillgångsfördelningen. Mot bakgrund av den strategiska allokeringen är den främsta förklaringen till totalavkastningen en positiv utveckling för aktier. Även räntebärande placeringar och fastigheter har utvecklats positivt.

Aktieandelen i portföljen var vid utgången av året cirka 35 (34) procent, motsvarande 9 358 (8 951) miljoner kronor. Andelen fastigheter var ca 14 (13) procent, motsvarande 3 635 (3 504) miljoner kronor. Andelen räntebärande placeringar var vid årets slut cirka 51 (53) procent, motsvarande 13 545 (14 178) miljoner kronor. Durationen i de räntebärande placeringarna har under året varit cirka 4 år. Specialplaceringar uppgick vid årets slut till 90 (0) miljoner kronor.

Totalavkastningstabell

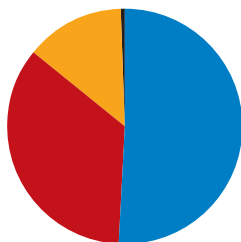
Konsumentkooperationens pensionsstiftelse

2020-12-31

Mkr	Marknadsvärde		Total avkastning					
	Ingående 2020-01-01	Utgående 2020-12-31	2020 Mkr	2020 %	2019 %	2018 %	2017 %	2016 %
Räntebärande placeringar	14 178	13 545	345,4	2,5	0,0	1,0	0,6	3,5
Aktier	8 951	9 358	555,0	6,7	32,3	-3,4	10,5	13,4
Specialplaceringar	-	90	-1,3	-2,6	-	-	0,0	-0,1
Fastigheter	3 504	3 635	169,3	4,9	13,4	9,2	9,1	15,9
Summa	26 632	26 628	1 068	4,2	11,3	0,4	5,0	7,0

Tillgångarnas fördelning per 2020-12-31

- Räntebärande placeringar; 50,9%
- Aktier; 35,1%
- Fastigheter; 13,6%
- Specialplaceringar; 0,3%

I tabellen ovan ingår inte behållningen på portföljens verksamhetskonto. Behållningen var 92 (50) miljoner kronor 2020-12-31. Pensionsstiftelsen övergick under 2019 från tre till en förvaltningsportfölj för samtliga placeringsstillgångar. Övergången genomfördes i samband med årsavräkningen den 6 december 2019. Se not 17 i årsredovisningen för 2019 för avkastning per förvaltningsportfölj Lågrisk, Mellanrisk och Högrisk till och med datum för årsavräkning/sammanslagning av förvaltningsportföljerna.

Ansvarsfullt ägande

Våra placeringskriterier

Våra placeringskriterier gäller för alla tillgångsslag. Vi har både uteslutande kriterier och påverkande kriterier.

De påverkande kriterierna handlar om hur vi tar ansvar som ägare. Vår utgångspunkt är att försöka påverka de bolag vi investerar i, i en mer hållbar riktning. Om vi märker att ett bolag vi investerat i även efter påverkansdialoger inte möter vår syn på hållbarhet kan vi dock välja att sälja. Genom våra placeringar påverkar vi bolagen i frågor som rör miljö och klimat, mänskliga rättigheter och anti-korruption.

De uteslutande kriterierna ger de yttre placeringsramarna och avgör om vi kan investera eller inte. Vi investerar inte i bolag som producerar tobak, kontroversiella vapen, kommersiellt spel eller pornografi. Vi utesluter även bolag där mer än 30 procent av omsättningen kommer från kol samt bolag där 10 procent eller mer av omsättningen kommer från oljesand.

Screening och betygsättning

För att säkerställa att de bolag vi investerar i inte bedriver verksamhet som strider mot våra placeringskriterier använder vi oss av screening och betygsättning. Aktieportföljen screenas löpande och de bolag vi överväger att investera i screenas innan de godkänns. Om ett bolag vi har investerat i förändrar sin verksamhet så att det inte längre kan godkännas enligt placeringskriterierna säljs innehavet så fort som möjligt.

Vi genomför också så kallad normbaserad screening med syfte att identifiera eventuella överträdelser mot internationella konventioner och riktlinjer, tex. FN:s Global Compact, OECD:s riktlinjer för multinationella företag, ILO:s arbetsrättsliga konventioner och Parisavtalet.

När vi gör hållbarhetsanalyser använder vi data från MSCI och Sustainalytics. Betygsättningen använder vi exempelvis som underlag vid påverkansdialoger.

Aktieportföljens koldioxidavtryck

Koldioxidavtrycket i aktieportföljen påverkas av vilka bolag den innehåller och hur dessa bolag arbetar med att sänka sina avtryck. Pensionsstiftelsen arbetar för att leva upp till Parisavtalets mål avseende hållbara finansiella flöden. Det gör vi genom att påverka de bolag vi har innehav i, exempelvis inom ramen för investerarsamarbeten.

CO₂-intensiteten på den globala aktiemarknaden gick ner under 2020. Minskningen beror dels på att sammansättningen av aktiemarknaden har förändrats under året, exempelvis har IT-sektorn vuxit och energisektorn krympt, dels på att CO₂-intensiteten hos många bolag har minskat. En förklaring till det senare kan vara den minskade ekonomiska aktiviteten i samband med de nedstängningar som ägde rum runtom i världen under coronapandemins mest kritiska månader. Koldioxidavtryckets utveckling i Pensionsstiftelsens aktieportfölj har följt denna generella nedgång, men från en lägre nivå då portföljens utsläpp ligger på cirka 40 % av utsläppen i världsindex.

Indikatorer för koldioxidavtrycket i aktieportföljen

Indikatorer*	TCFD indikatornamn	2020	2019
Totala koldioxidavtryck, ton CO ₂ e	Total Carbon Emissions	36 301	42 813
Koldioxidintensitet, ton CO ₂ e/aktieportföljens marknadsvärde Mkr	Carbon Footprint	1,40	1,60
Koldioxidintensitet, ton CO ₂ e/ägarandel av bolagets omsättning Mkr	Carbon Intensity	8,80	8,90
Koldioxidintensitet, viktat medeltal, ton CO ₂ e/Mkr	Weighted Average Carbon Intensity	6,90	7,10

*Nyckeltalen i tabellen visar en ögonblicksbild av hur aktieportföljens växthusgasutsläpp ser ut. Måttet visar inte investeringarnas totala klimatpåverkan. Beräkningarna är inte heltäckande och omfattar inte heller alla indirekta utsläpp. Beräkningen av aktieportföljen är baserad på senast tillgängliga data från MSCI och omfattar utsläpp motsvarande scope 1 och 2 enligt Greenhouse Gas (GHG) Protocol. Utsläppen av växthusgaser mäts i koldioxidäkvivalenter (CO₂e) vilket gör det möjligt att mäta olika växthusgaser på samma sätt. Mätningen omfattar alla noterade svenska och utländska bolag i aktieportföljen per den 31 december 2020 respektive 2019.

Vi röstar, påverkar och ställer krav

Som ägare arbetar vi för en hållbar utveckling i alla våra tillgångsslag. Det gör vi genom att agera som aktiva ägare. Vi för påverkansdialoger, samarbetar med andra investerare, ställer frågor och röstar vid bolagsstämmor.

Vi för både reaktiva och proaktiva dialoger, tillsammans med Folksam och andra investerare. När vi tillsammans med andra investerare driver frågor har vi större möjlighet att göra vår röst hörda. Vi delar upp arbetet i tre olika typer av dialoger. Gemensamt mål för samtliga är att minimera hållbarhetsrisker och maximera förutsättningen för en bra avkastning.

- **Löpande dialoger:** Löpande dialoger med portföljbolag utan bestämd tidsram. Löpande dialog är en proaktiv strategi med fokus på långsiktiga, finansiellt väsentliga hållbarhetsfaktorer som kan påverka företagets förmåga att skapa värde. Målet är att förbättra risk- och avkastningsprofilen för våra investeringar.
- **Tematiska dialoger:** Dialog rörande en avgränsad fråga eller bransch, exempelvis klimatarbete i stål- och cementbranschen eller vattenhantering inom dryckesindustrin. Dessa dialoger har en tydlig tidsram om vanligtvis två eller tre år och omfattar ofta fler portföljbolag än ett.
- **Incidentstyrd dialog:** Fokuserar på företag som allvarligt och strukturellt bryter mot internationella konventioner. Avslutas först så snart en tydlig förbättring har setts från det aktuella bolaget. Om utfallet av dialogen är negativt kan exkludering bli aktuellt.

Under år 2020 förde vi 188 olika påverkansdialoger. Dessa inkluderar till exempel diskussioner om klimatrapporering med utgivare av gröna obligationer, diskussioner om antikorrupsionsarbete i telekomindustrin samt dialoger med stål- och cementföretag rörande branschens nödvändiga klimatomställning.

Det är även viktigt att vi som ägare utövar vår rätt att rösta, och vi röstar årligen på både svenska och utländska bolagsstämmor. På svenska bolagsstämmor ser vi till att använda våra möjligheter att utöva vår rösträtt och även att ställa frågor om hållbarhet till vd. Bolagsstämman är ett bra tillfälle att ställa hållbarhetsfrågor till bolagen, eftersom både styrelse och ledning oftast finns på plats. Dessutom får bolaget en chans att berätta vad de gör på området inför sina aktieägare. Vi har ställt hållbarhetsfrågor till styrelsen och ledningen på de svenska bolagsstämmorna sedan många år tillbaka. Under 2020 resulterade coronapandemin dock i att stämmorna i stor utsträckning inte kunde arrangeras fysiskt och våra hållbarhetsrelaterade frågor fick därför skjutas på framtiden.

Vi tog under året ställning i frågan om vinstutdelningar, där vi beslutade att rösta nej till utdelningar i svenska innehav i de fall bolagen samtidigt sökt och erhållit statligt stöd under coronapandemin.

Förutsättningarna för ägarstyrning i bolag utanför Sverige skiljer sig från de svenska innehaven. En anledning är att vi är en mindre ägare i de utländska bolagen. Under år 2020 var vi dock, tillsammans med Folksam och tio andra institutionella investerare, med om att lägga ett hållbarhetsrelaterat förslag på den brittiska banken Barclays årsstämma. Förslaget innehöll en uppmaning om att banken ska upphöra med finansiering av fossila projekt och fick 24 procent av rösterna. Senare under året kommunicerade Barclays att de har för avsikt att bli en nettonollutsläppsbank senast år 2050. Vårt engagemang i Barclays under 2020 är ett tydligt kvitto på att vi som relativt liten ägare kan vara med och göra skillnad genom att samarbeta med andra investerare världen över. Vi röstar på framförallt utländska bolagsstämmor genom ombud (Nordic Investor Services), så kallad proxyröstning.

Förändring i pensionsfonder

För varje företag som är anslutet till Pensionsstiftelsen beräknas kontinuerligt kapitalvärdet av de pensionsutfästelser som företaget tryggar i Pensionsstiftelsen per den 31 december respektive år. Pensionsfonden beräknas på företagets avsättningar till, utbetalningar av pensioner och gottgörelse ur Pensionsstiftelsen samt företagets andel i Pensionsstiftelsens resultat.

Förvaltningskostnader

Kostnaderna för förvaltningen uppgick 2020 till 8,6 (10,4) miljoner kronor och omfattar bland annat hantering av pensionsfonder, internrevision och riskhantering samt årsbokslut och externrevision. Delar av Pensionsstiftelsens verksamhet administreras av Folksam Service AB. Kostnaderna för kapitalförvaltningen redovisas ovan under avsnittet Kapitalförvaltning.

Ersättning till styrelse och verkställande direktör framgår av not 17.

Pensionsutbetalningar och gottgörelse ur Pensionsstiftelsen

Pensionsstiftelsen har under året betalat ut pensioner för arbetsgivarnas räkning med 1 058 (1 057) miljoner kronor samt lämnat gottgörelse för inlösen i försäkring med 101,2 (15,7) miljoner kronor och för andra kostnader med 295,1 (97,4) miljoner kronor.

Angående Pensionsstiftelsens resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande bokslutskommentarer.

Finansiella rapporter

Resultaträkning

Tkr	Not	2020	2019
<i>Intäkter</i>			
Resultat från värdepapper och fordringar ¹⁾	2	985 450	2 650 172
Summa intäkter		985 450	2 650 172
<i>Kostnader</i>			
Personalkostnader	17	-4 082	-4 044
Förvaltningskostnader	3	-4 544	-6 340
Summa kostnader		-8 626	-10 384
Rörelseresultat		976 824	2 639 787
Skatt ¹⁾	4	-27 114	-30 565
Årets resultat		949 710	2 609 222

¹⁾ Från och med 2020 redovisas restitutioner avseende kupongskatt på rad "Skatt" istället för på rad "Resultat från värdepapper och fordringar". Föregående års siffror har justerats för detta.

Balansräkning

Tillgångar, Tkr	Not	2020-12-31	2019-12-31
Anläggningstillgångar			
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Aktier och andelar i koncernföretag	5	300 298	300 298
Aktier och andelar i intresseföretag	6	743 897	704 366
Lån till koncernföretag	8	233 763	233 763
Lån till intresseföretag	9	411 107	411 107
Andra långfristiga värdepappersinnehav	7	22 649 198	22 566 804
Företagsägd kapitalförsäkring		832	789
Summa anläggningstillgångar		24 339 094	24 217 127
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Skattefordringar ¹⁾		5 353	6 798
Övriga fordringar ¹⁾		44 175	83 817
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	11	82 442	100 390
Summa kortfristiga fordringar		131 970	191 005
Kassa och bank		537 714	529 549
Summa omsättningstillgångar		669 683	720 555
Summa tillgångar		25 008 777	24 937 682
¹⁾ Fordran avseende restitutioner redovisas från och med 2020 under "Skattefordringar" istället för "Övriga fordringar". Föregående års siffror har justerats.			
Eget kapital och skulder, Tkr		2020-12-31	2019-12-31
<i>Eget kapital</i>			
Företagens pensionsfonder		23 845 088	24 069 772
Kvarstående värdesäkringsmedel		675 282	645 274
Summa eget kapital		24 520 370	24 715 046
<i>Avsättningar</i>			
Övriga avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		981	928
Summa avsättningar		981	928
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Övriga skulder	13	358 761	141 003
Skulder till kreditinstitut	12	127 486	78 550
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	14	1 179	2 154
Summa kortfristiga skulder		487 426	221 708
Summa eget kapital och skulder		25 008 777	24 937 682

Rapport över förändring i eget kapital

Tkr	Företagens pensionsfonder	Kvarstående värdesäkringsmedel	Kapitalpåverkande poster
Vid årets början	24 069 772	645 274	-
Årets resultat	-	-	949 710
Uttag för utbetalda pensioner	-1 058 147 ¹⁾	-	
Företagens gottgörelser för pensionskostnader	-396 274 ²⁾	-	
Företagens avsättningar	310 034 ³⁾	1	
Kapitalisering av löpande avkastning	919 703 ⁴⁾	30 007 ⁴⁾	-949 710
Vid årets slut	23 845 088⁵⁾	675 282⁶⁾	0
		2020	2019
¹⁾ För företagets räkning har pensionsstiftelsen utbetalat pensioner			
- ålderspension		-899 695	-905 383
- pensionstillägg		-158 452	-151 140
Summa utbetalda pensioner		-1 058 147	-1 056 523
²⁾ Ur företagets överskott i pensionsfonderna har företagen gottgjort sig för			
- andra pensionskostnader för sina anställda		-295 091	-97 377
- inlösen av pensionsrätt i försäkring		-101 183	-15 674
Summa gottgörelse		-396 274	-113 051
³⁾ Företagens avsättningar			
- inbetalning för utbetalda pensioner för att täcka underskottet i pensionsfonden		250 085	174 116
- frivillig inbetalning		22 959	19 147
- avsättningar för att trygga gjorda pensionsutfästelser		36 990	10 316
Summa avsättningar		310 034	203 579
⁴⁾ Efter att värdesäkringsfonden gottskrivits med ränta på 4,70 (9,21) procent har överskotten i sin helhet tillförts företagets pensionsfonder.			
⁵⁾ Företagens pensionsfonder ska minst uppgå till pensionsreserven per 31 december. Vid beräkning av företagets pensionsreserv har de grunder som fastställts av kollektivavtalsparterna för KTP-planen samt av styrelsen för Konsumentkooperationens pensionsstiftelse tillämpats.			
Vid beräkningen av pensionsåtaganden per 2020-12-31 tillämpades en diskonteringsränta på 2,0 procent före avdrag för avkastningsskatt och omkostnader. Pensionsreserven uppgår till 23 602 (23 580) miljoner kr per 31 december 2020.			
Vid beräkning av företagets överskott i pensionsfonden ska Pensionsstiftelsens tillgångar enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. värderas utifrån ett bedömt verkligt värde på balansdagen. Detta värde uppgår till 26 496 (26 602) miljoner kronor. Företagens överskott utgörs av detta värde minskat med pensionsreserven, kvarstående värdesäkringsmedel samt Pensionsstiftelsens särskilda garantifond som uppgår till 46 (44) miljoner kronor. Överskottet uppgår till 2 173 miljoner kronor.			
⁶⁾ Kvarstående värdesäkringsmedel per avtalsområde			
KFO-PTK			433 159
KFO-Handels			109 414
AFO-Handels			86 631
ABFF-Handels			7
KFO-Forena/Handels/Akademikerförbunden			46 069
Övriga			2
			675 282

Noter

Not 1. Redovisnings- och värderingsprinciper

Samtliga belopp är angivna i tkr om inget annat anges.

Allmänna redovisningsprinciper

Allmän information

Årsredovisningen har upprättats enligt Årsredovisningslagen (1995:1554) och enligt Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 (K3).

De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenterats i de finansiella rapporterna om inte annat framgår nedan.

Ändrade redovisningsprinciper

Kupongskatt

För att ge en mer rättvisande bild redovisas kupongskatten från och med 1 januari 2020 på raden Skatt. Tidigare redovisades kupongskatten på raden Resultat från värdepapper och fordringar. Från samma tidpunkt har fordringar avseende restitutioner klassificerats om från Övriga fordringar till Skattefordringar. Föregående års siffror är justerade. För mer information se not 2 Resultat från värdepapper och fordringar samt not 4 Skatt.

Värderingsprinciper

Beräkning av realiserat och orealiserat resultat

För tillgångar som värderas till anskaffningsvärde utgör realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde. För placeringsstillgångar värderade till verkligt värde är realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. Tidigare redovisat orealiserat resultat vänds vid realisering. Pensionsstiftelsen beräknar inte upplupet anskaffningsvärde på obligationer eftersom Pensionsstiftelsen saknar tillräckligt med historik för att korrekt kunna utföra denna beräkning.

Skatt

Pensionsstiftelsen är skattepliktig enligt lagen om avkastningsskatt. Underlag för beräkningen av avkastningsskatt utgörs av Pensionsstiftelsens marknadsvärderade tillgångar vid ingången av räkenskapsåret, reducerat med finansiella skulder.

Finansiella anläggningstillgångar

Aktier i koncern- och intresseföretag värderas till anskaffningsvärde efter avdrag för erforderliga nedskrivningar. Utdelning redovisas som intäkt i resultaträkningen. Lån till koncernföretag värderas till nominellt belopp.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan kassa och bank, övriga fordringar, aktier och andelar, lånefordringar samt obligationer och andra räntebärande värdepapper. Bland skulder återfinns övriga skulder.

En finansiell tillgång eller skuld redovisas i balansräkningen när företaget blir part till instrumentets avtalsenliga villkor.

En finansiell tillgång bokas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från tillgången upphör, regleras eller när företaget förlorar kontrollen över den. En finansiell skuld, eller del av finansiell skuld, bokas bort från balansräkningen när den avtalade förpliktelsen fullgörs eller på annat sätt upphör.

Klassificering och värdering av finansiella instrument

Finansiella instrument som inte är derivat redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader för alla finansiella instrument förutom de som tillhör kategorin innehåsa för handel, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader.

Derivatinstrument redovisas både initialt och löpande till verkligt värde. Värdeökningar respektive värdeminskningar samt i förekommande fall betald och upplupen ränta på derivat redovisas som nettoresultat av finansiella transaktioner.

Finansiella tillgångar som innehåsa för handel

Pensionsstiftelsen har som princip att hänföra samtliga placerings-tillgångar som inte är lånefordringar till kategorin Finansiella tillgångar som innehåsa för handel. Pensionsstiftelsen utvärderar löpande kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden.

Lånefordringar och övriga fordringar

Lånefordringar redovisas till nominellt belopp plus upplupen ränta. Övriga fordringar redovisas till det belopp som beräknas inflyta, d.v.s. efter avdrag för osäkra fordringar.

Andra finansiella skulder

Övriga skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Beräkning av verkligt värde

Aktier och andelar värderas till verkligt värde. Aktier och andelar som är officiellt noterade värderas med hjälp av senaste officiella köpkurs, i lokal valuta.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde. Både svenska och utländska obligationer och andra räntebärande värdepapper med officiell handel marknadsvärderas dagligen med hjälp av senaste officiella köpkurs i lokal valuta.

Börshandlade ränte- och aktieterminer tas upp till det verkliga värdet utifrån senaste officiella köp- eller säljkurs. Valutaterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot kronor för aktuell valuta vid värderingsdagens slut och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid. Transaktionskostnader för derivat kostnadsförs.

Gottgörelser, inlösen samt företagens inbetalningar

Gottgörelse från Pensionsstiftelsen redovisas direkt mot eget kapital. Även företagets avsättningar och övriga inbetalningar, inlösen av pensionsrätter, ianspråktagna värdesäkringsmedel samt medel i garantifonden redovisas direkt mot eget kapital.

Not 2. Resultat från värdepapper och fordringar

	2020	2019
Ränteintäkter	188 942	214 458
Utdelning på aktier och andelar¹⁾	228 523	578 864
Orealiserat resultat, netto	831 013	1 054 885
Orealiserade vinster räntebärande	99 942	77 390
Orealiserade vinster aktier och andelar	770 285	1 012 298
Orealiserade förluster aktier och andelar	-	-12 572
Orealiserade förluster räntebärande	-39 214	-22 231
Realisationsresultat räntebärande, netto	-70 128	-103 280
Realisationsvinst räntebärande	261 146	389 643
Realisationsförlust räntebärande	-331 274	-492 924
Realisationsresultat aktier och andelar, netto	285 945	398 949
Realisationsvinst aktier och andelar	1 104 194	1 360 096
Realisationsförlust aktier och andelar	-818 249	-961 147
Valutaresultat valutatermin, netto	-429 524	576 012
Valutakursvinst	341 242	387 762
Valutakursförlust	-137 196	-194 758
Orealiserade kursvinster	77 437	396 028
Orealiserade kursförluster	-711 007	-13 020
Driftskostnader kapitalförvaltning	-19 820	-20 800
Räntekostnader	-25 106	-43 221
Transaktionskostnader	-2 272	-3 185
Övriga kostnader	-2 123	-2 511
Summa	985 450	2 650 172

¹⁾ Från och med 2020 redovisas restitutioner avseende kupongskatt på rad "Skatt" istället för på rad "Resultat från värdepapper och fordringar". Föregående års siffror har justerats för detta.

Not 3. Förvaltningskostnader

	2020	2019
Personalkostnader och styrelsearvode	-4 082	-4 044
Arvode Ernst & Young AB/KPMG AB	-365	-365
Revisionsuppdrag	-215	-240
Skattekonsultation	-150	-125
Övriga kostnader	-4 180	-5 975
Administration	-1 625	-1 677
Internrevision	-315	-324
Risk	-183	-181
Ekonomi	-178	-765
Bolagsjuridik	-741	-720
Compliance	-251	-103
Övriga kostnader	-887	-2 205
Summa	-8 626	-10 384

Not 4. Skatt

	2020	2019
Avkastningsskatt	-15 089	-14 254
Utländsk källskatt avseende kupongskatt ¹⁾	-12 025	-16 312
Summa	-27 114	-30 565

¹⁾ Från och med 2020 redovisas även restitutioner avseende kupongskatt som utländsk källskatt istället för som tidigare som utdelning på aktier och andelar i Not 2 - Resultat från värdepapper och fordringar. Föregående års siffror har justerats för detta.

Not 5. Aktier och andelar i koncernföretag

	2020	2019
Bokfört värde vid årets början	300 298	300 298
Bokfört värde vid årets slut	300 298	300 298

Koncernföretag	Organisationsnummer	Antal	Ägarandel	Anskaffningsvärde	Eget kapital
Konsumentkooperationens pensionsstiftelse Fastighet Stockholm AB	556810-7097	1 000	100%	300 298	543 623

Bedömt marknadsvärde

Geografisk marknad	Typ av fastighet	Kontrakterad årshyra ¹⁾	Driftsöverskott ²⁾	Direkt-avkastning ³⁾	Marknadsvärde	Marknadsvärde, kr/kvm ⁴⁾	Avkastningskrav ⁵⁾
Svealand	Bostäder	10 090	5 965	1,3%	444 200	64 006	1,3–1,5%

¹⁾ Hyreskontrakt per 1 januari omräknat till helår

²⁾ Driftsöverskott omräknat med hyreskontrakt per 1 januari

³⁾ Driftsöverskott omräknat med hyreskontrakt per 1 januari i förhållande till marknadsvärde

⁴⁾ Marknadsvärde per kvm lokalarea (exkl garage)

⁵⁾ Vid värderingarna tillämpade avkastningskrav

Värderingsantaganden, genomsnitt

Inflationsantagande År 1	2,0%
Kalkylränta restvärde	3,3%
Direktavkastningskrav restvärde	1,4%
Långsiktig vakansgrad	1,6%
Drift & underhållskostnader År 1	546 kr/kvm
Investeringar År 1	108 kr/kvm
Marknadshyra (vid noll vakans)	1 507 kr/kvm

Not 6. Aktier och andelar i intresseföretag

	2020	2019
Bokfört värde vid årets början	704 366	691 456
Återbetalning till ägarna	-	-57 800
Resultatandel i Gyllenforsen Fastigheter KB	39 531	70 710
Bokfört värde vid årets slut	743 897	704 366

Intresseföretag	Organisationsnummer	Antal	Ägarandel	Anskaffningsvärde	Verkligt värde
Gyllenforsen Fastigheter KB	969640-2339	289 000	28,9%	743 472	2 387 992
Gyllenforsen Förvaltning AB	556368-8745	1 000	50%	425	8 263
Totalt aktier och andelar i intresseföretag			78,9%	743 897	2 396 255

Not 7. Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2020	2019
Utländska marknadsnoterade aktier	5 075 795	5 204 202
Svenska marknadsnoterade aktier	3 870 859	3 705 653
Utländska onoterade aktier	-	16
Valutaterminer	131 207	62 507
Ränteterminer	-	429
Specialplaceringar	89 506	-
Noterade aktiefonder	426 340	38
Obligationer och andra värdepapper	13 055 491	13 593 960
Bokfört värde vid årets slut	22 649 198	22 566 804
Marknadsvärde vid årets slut	22 649 198	22 566 804

Not 8. Lån till koncernföretag

	2020	2019
Bokfört värde vid årets början och slut	233 763	233 763
Summa	233 763	233 763

Not 9. Lån till intresseföretag

	2020	2019
Bokfört värde, 2020-01-01	411 107	411 107
Förändring	-	-
Bokfört värde, 2020-12-31	411 107	411 107

Not 10. Redovisat värde per kategori av finansiella instrument

	2020	2019
Finansiella tillgångar		
Innehas för handel	22 703 346	22 634 753
varav valutaderivat	131 207	62 507
varav räntederivat	27 206	29 324
Lånefordringar och kundfordringar ¹⁾	1 255 052	1 290 677
Summa finansiella tillgångar	23 958 398	23 925 430
Finansiella skulder		
Innehas för handel	34 195	14 661
varav aktiederivat	-	492
varav valutaderivat	30 838	431
varav räntederivat	3 356	13 738
Övriga finansiella skulder	452 992	206 799
Summa finansiella skulder	487 187	221 460

¹⁾ Fordran avseende restitutioner redovisas från och med 2020 som skattefordringar. Föregående års siffror har justerats.

I Pensionsstiftelsen görs derivattransaktioner med syfte att hantera aktie-, valuta- och ränterisker. Pensionsstiftelsen tillämpar inte säkringsredovisning och samtliga derivatinstrument kategoriseras därför som "Finansiella tillgångar och finansiella skulder som innehas för handel". Derivatinstrument med positivt verkligt värde redovisas som tillgångar på raden "Andra långfristiga värdepappersinnehav" i balansräkningen. Derivatinstrument med negativt verkligt värde redovisas som skulder på raden "Övriga skulder" i balansräkningen.

Not 11. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2020	2019
Upplupna räntor	54 148	67 949
Sålda, ej likviderade värdepapper	28 294	32 441
Summa	82 442	100 390

Not 12. Skulder till kreditinstitut

	2020	2019
Kreditinstitut Sverige	86 990	54 430
Kreditinstitut inom EU	40 495	24 120
Summa	127 486	78 550

Skuld till kreditinstitut ses som kortfristig och förväntas övertinnas inom ett år.

Not 13. Övriga skulder

	2020	2019
Leverantörsskulder	4 063	5 489
Skuld till närstående företag	224 359	76 941
Köpta, ej likviderade värdepapper	70 267	27 022
Övrigt	60 073	31 551
Summa	358 761	141 003

Not 14. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2020	2019
Upplupna sociala avgifter	199	80
Semesterreserv	103	56
Köpta, ej likviderade värdepapper	657	1 717
Övrigt	220	301
Summa	1 179	2 154

Not 15. Ställda säkerheter

	2020	2019
Pant för derivatinstrument	74 223	114 337
Summa	74 223	114 337

Not 16. Eventualförpliktelser

	2020	2019
Solidariskt betalningsansvar för skulder i handelsbolag	17 197	23 798
varav till förmån för koncern-/intresseföretag	17 197	23 798

Not 17. Anställda och personalkostnader

Verkställande direktören och en medarbetare har under året varit anställda i Pensionsstiftelsen. Dessutom har 29 medarbetare som tillhör den gemensamma kapitalförvaltningen inom Folksam varit tillikaanställda i Pensionsstiftelsen. Personalkostnaderna för dessa medarbetare ingår i kostnaden för kapitalförvaltningen under året.

Principer för ersättning till ledande befattningshavare

Till styrelsens ledamöter utgår arvoden och sammanträdesersättningar enligt styrelsens beslut. Ersättning till verkställande direktören utgörs av grundlön, övriga förmåner och pension. Ingen rörlig ersättning utgår.

2020		Rörlig	Övriga förmåner/ ersättningar	Pensions-	Sociala
Löner, ersättningar och övriga förmåner	Grundlön/arvode	ersättning		kostnader	kostnader
Manfred Krieger, styrelseordförande	-63	-	-	-	-20
Styrelseledamöter	-442	-	-	-	-102
Verkställande direktören	-1 354	-	-8	-473	-425
Övriga anställda	-704	-	-7	-262	-223
Summa	-2 563	-	-14	-735	-770

2019		Rörlig	Övriga förmåner/ ersättningar	Pensions-	Sociala
Löner, ersättningar och övriga förmåner	Grundlön/arvode	ersättning		kostnader	kostnader
Manfred Krieger, styrelseordförande	-68	-	0	-	-21
Styrelseledamöter	-498	-	-1	-	-105
Verkställande direktören	-1 290	-	-13	-499	-409
Övriga anställda	-678	-	-7	-260	-215
Summa	-2 534	-	-21	-760	-751

Pension

Verkställande direktörens pensionsålder är 65 år. Pension utgår enligt gällande avtal. Utöver förmåner enligt socialförsäkringsbalken ska Pensionsstiftelsen bekosta pensionsförmåner för verkställande direktören motsvarande 30 procent av den årliga bruttolönen. Enligt avtal med vd utfäster Pensionsstiftelsen under anställningstiden en familjepension på totalt 5,1 miljoner kronor vilken avräknas mot uppsamlat pensionskapital. När pensionskapitalet uppgår till 5,1 miljoner kronor upphör utfästelsen om familjepension att gälla.

Uppsägning och avgångsvederlag

För verkställande direktören gäller en uppsägningstid på sex månader vid uppsägning från Pensionsstiftelsen sida. Även vid uppsägning från verkställande direktörens sida gäller en uppsägningstid på sex månader. Avgångsvederlag utgår för vd med 12 månadslöner.

Not 18. Avstämning av totalavkastningstabell

Tkr	Ingående marknadsvärde 2020-01-01	Utgående marknadsvärde 2020-12-31	Totalavkastning 2020
Aktier			
Aktier och andelar	8 909 908	9 372 994	
Aktierelaterade fordringar och skulder	5 949	4 532	
Aktiederivat, netto	-492	-	
Likvida medel som ingår i tillgångsslaget	29 317	-6 632	
Aktier innan värderingsskillnader	8 944 682	9 370 894	573 574
Värderingsskillnader IFRS ¹⁾ / Avkastningsvärdering ²⁾	6 239	-12 637	-18 676
Aktier enligt TAT	8 950 922	9 358 257	554 898
Specialplaceringar			
Onoterade investeringsfonder		89 506	
Forordningar/skulder samt likvida medel som ingår i tillgångsslaget		217	
Specialplaceringar innan värderingsskillnader		89 723	-1 277
Värderingsskillnader IFRS ¹⁾ / Avkastningsvärdering ²⁾		-	-
Specialplaceringar enligt TAT		89 723	-1 277
Räntebärande			
Obligationer	13 564 861	13 032 526	
Upplupen ränta på räntebärande värdepapper	68 153	49 907	
Upplupen ränta räntederivat	-204	4 241	
Räntederivat, netto	15 789	19 609	
Valutaterminer	62 076	100 368	
Likvida medel	457 395	325 234	
Räntebärande innan värderingsskillnader	14 168 070	13 531 885	342 453
Värderingsskillnader IFRS ¹⁾ / Avkastningsvärdering ²⁾	9 969	13 034	2 911
Räntebärande enligt TAT	14 178 040	13 544 919	345 364
Fastigheter			
Aktier i intresseföretag	704 366	743 897	
Aktier i koncernföretag	300 298	300 298	
Lån till intresseföretag	411 107	411 107	
Lån till koncernföretag	233 763	233 763	
Fastigheter innan värderingsskillnader	1 649 534	1 689 065	77 750
Övervärden pga marknadsvärderade tillgångar	1 853 980	1 945 580	91 600
Fastigheter enligt TAT	3 503 514	3 634 645	169 350
Summa placeringstillgångar enligt TAT	26 632 475	26 627 544	1 068 335

¹⁾Värdering av tillgångar i enlighet med IFRS, International Financial Reporting Standards.

²⁾Värdering av tillgångar i enlighet med etablerad standard för avkastningsberäkningar, d.v.s. värdering med utgångspunkt i medelkurs för noterade värdepapper och upplupen ränta t.o.m. likviddag avseende räntebärande värdepapper, jämte andra skillnader gentemot IFRS.

Not 19. Händelser efter balansdagen

Under mars 2021 har lånet till Konsumentkooperationens pensionsstiftelse Fastighet Stockholm AB (se not 8) återbetalats i sin helhet. Amorteringen uppgick till 233 763 tkr.

Årsredovisningens undertecknande

Stockholm, det datum som framgår av elektronisk signering

Manfred Krieger
Ordförande

Dan Wallberg

Tommy Andersson

Anders Johansson

Robert Söderhjelm

Pernilla Glad

Per-Håkan Waern

Stina Josefsson

Fredrik Mandelin

Erika Edjerhamn Roupé

Katrin Röcklinger
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats det datum som framgår av elektronisk signering

Ernst & Young AB

Jesper Nilsson
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till styrelsen i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse,
org.nr 802001-8423

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Konsumentkooperationens pensionsstiftelse för år 2020.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2020 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionsred i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorsred i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Övriga upplysningar

Revisionen av årsredovisningen för år 2019 har utförts av en annan revisor som lämnat en revisionsberättelse daterad 16 mars 2020 med omodifierade uttalanden i Rapport om årsredovisningen.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera stiftelsen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsred i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning av Konsumentkooperationens pensionsstiftelse för år 2020.

Vi har inte funnit att någon styrelseledamot företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt tryggandelagen och stadgarna.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningståtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande.

Stockholm, det datum som framgår av elektronisk signering.

Ernst & Young AB

Auktoriserad revisor

Konsumentkooperationens pensionsstiftelse

Postadress: 106 60 Stockholm Telefon: 0771-960 960
Huvudkontor: Bohusgatan 14 Kundservice: 0771-485 485
Webbplats: pensionsstiftelsen.se